ERMENİSTAN'A YÖNELİK TİCARET KISITLAMALARI VE BARIŞ EKONOMİSİ

Selenay Erva YALÇIN

Analist

Ermenistanın İkinci Karabağ Savaşı sonrasında Paşinyan liderliğinde değişen dış politikası; çok vektörlü ve uluslararası unsurlar arasında dengeyi gözetmeye çalışan bir hal almıştır. Rusya ile tarihten gelen, politikaya dönüşen ve ekonomi ile perçinlenen yakın ilişkiler; bölgedeki gelişmeler sebebiyle alternatif müttefiklere yönelinmesi yoluyla zedelenmiştir. Bu zedelenme, Ermenistanın AEB üyeliğinden çıkarılacağı yönünde tehditler ve mal ithalat-ihracatının kayda değer oranda azaltılması gibi hem siyasi hem de ticari örnekleriyle gündemde yer alaya devam etmektedir.

Ermenistanın Avrupa ülkeleri ile yakınlaşmaya devam etmesi ve AB üyeliği hususunda iç prosedürün hızla işletilmesi, Rusyanın tepkisini çekmiştir. Ülke dâhilinde seçimlerden önce ve sonra yaşanan gelişmeler ve Ermenistan muhalefetinin radikal Rus yanlısı bir tutum benimsemesi, seçimlere hem AB hem de Rusya tarafından müdahale edildiği iddialarını beraberinde getirmiştir. Yönetimin Rus müdahalesine karşı göstermiş olduğu hukuki ve politik tavır da geçtiğimiz ayda gündemi oldukça meşgul etmiştir. Son zamanlarda yaşanan bu gibi gelişmeler, Rusyanın Ermenistan üzerindeki en kuvvetli silahlarından biri olan ekonomik bağımlılığı tekrar gün yüzüne çıkarmasına yani kapsamlı ticaret kısıtlamalarına sebebiyet vermiştir.

Haziran ayında Rusya Ermenistandan balık ve balık ürünlerini ithalatını yasaklamıştır.[1] Yine Haziran ayında Ermenistandan gelen zirai karantina kontrolüne tabi bitkisel ürünlerin (canlı bitki, fidan; meyve, sebze; tohum ve soğanlar) hem Rusya içine hem de Rusya üzerinden AEB ülkelerine ithalatını yasaklanmıştır.[2] Temmuz ayında süt ve süt ürünleri ithalatı da yetkili birim tarafından yasaklanmıştır.[3] Daha evvel yasaklanan alkollü içecek ithalatı[4] da iki ülke arasındaki önemli ticaret kalemlerinden biridir. Görüldüğü üzere Ermenistan artık Rusyaya süt ve süt ürünleri, balık, meyve, sebze, fidan, tohum ve alkollü içecek ihraç edememektedir. Bahsi geçen ürünler Ermenistan ekonomisinin önemli unsurları olduğu gibi, Rusya ile yasaklara kadar sürdürülen ticaret rejimi de iç ekonominin başat dayanaklarındandır.

Rusyanın ithalat yasakları ile ticaret hacmi gerileyen Ermenistan, alternatif olarak AB ile iş birliği yoluna gitmiştir. AB, gelişmeler dolayısıyla Haziran ayında Ermenistana 50 milyon avronun üstünde bir destek paketi sağlanacağını açıklamıştır.[5] Temmuz ayının başında Ermenistana ziyaret gerçekleştiren von der Leyen, bu sefer de 18 milyon avroluk bir

destek paketinin ve Ermenistandan gelen ürünlerin çoğunluğu için vergi muafiyetinin sözünü vermiştir.[6] Ermenistanın Rusyanın yasakları dolayısıyla oluşan ticaret açığının otonom ticaret tedbirleri ile dengelenmesi, ABnin son zamanlardaki önemli gündem maddelerindedir.

Daha önce belirtildiği üzere, Rusya ve Ermenistanın ticari bağlantıları Ermenistan ekonomisi için ikamesi çok zor girdilerin kaynağıdır. ABnin destek paketleri ve otonom ticaret tedbirleri Ermenistan ekonomisi bakımından Rus girdisini dengeleyebilecek bir güç değildir. Ermenistanın, son zamanlardaki ticaret kısıtlarına rağmen refah düzeyini yükseltebilmesinin temel sebebi bölge ülkeleri ile kurulan iyi ilişkiler ve barış antlaşmasının sağlayacağı istikrarın yarattığı güven ortamıdır.

Barış antlaşması bölgedeki komşuluk ilişkilerinin iyileştirilmesini yanında birçok ekonomik faydayı da haiz önemli bir unsurdur. Bölgede sağlanacak kalıcı barış ortamı, ekonomik istikrarı ve refah düzeyinin artmasını da beraberinde getirecektir. Ermenistan ve Azerbaycan arasındaki ticari ilişkilerin başlaması, bölge ülkelerinin söz konusu ticari ilişkilere adapte olması ve Güney Kafkasyanın kendi içinde ekonomik bağlantılar kurma yolu ile ilişkileri ilerletmesi henüz barış antlaşması imzalanmadan ortaya çıkan faydalardır. Barış antlaşmasının son koşulu olan anayasa değişikliğinin bir an önce gerçekleştirilmesi ve antlaşmanın imzalanması şüphesiz söz konusu bölgesel iş birliklerinin sürdürülebilir olmasının temel anahtarıdır.

Sonuç olarak, mevcut Ermenistan hükümetinin öncüsü olduğu çok vektörlü dış politika anlayışı, Ermenistanın önemli müttefiki Rusya bakımından olumlu karşılanmamış ve bu tavır Ermenistan ekonomisinde ortadan kaldırması güç bir gediğin yolunu açmıştır. AB ile planlanan ve sağlanan iş birliklerinin bahsi geçen gediği kapatmaya yetmeyeceği ise açıktır. Ermenistan ekonomisinin ayağa kalkması ve arzu edilen refah ve istikrarın sağlanabilmesi için barış antlaşmasının bir an önce imzalanması, bunun için de anayasa değişikliğinin bir an önce gerçekleştirilmesi elzemdir.

**Görsel: The Moscow Times*

[1] Russia Bans Fish Imports From All Armenian Suppliers, *Interfax*, 26 Haziran 2026, https://interfax.com/newsroom/top-stories/118230/.

[2] Russia Restricts Imports of Quarantinable Products from Armenia, *TASS*, 11 Haziran 2026, https://tass.com/economy/2145661.

[3] Russia Bans Dairy Imports from Armenia After Inspections, *APA*, 24 Temmuz 2026, https://en.apa.az/cis-countries/russia-bans-dairy-imports-from-armenia-after-inspections-517425.

[4] From Cognac to Apricots: These Armenian Products Are Now Off-Limits in Russia, *The Moscow Times*, 3 Haziran 2026, https://www.themoscowtimes.com/2026/06/03/from-cognac-to-apricots-these-armenian-products-are-now-off-limits-in-russia-a92912.

[5] İlayda Çakırtekin, EU Introduces Support Package for Armenia amid Russian restrictions, *Anadolu Agency,* 4 Haziran 2026, https://www.aa.com.tr/en/world/eu-introduces-support-package-for-armenia-amid-russian-restrictions/3956478.

[6] Avet Demourian, Top EU Official Visits Armenia and Offers Economic Support to Help Counter Russian Pressure, *AP News,* 2 Temmuz 2026, https://apnews.com/article/armenia-eu-pashinyan-von-der-leyen-4ce78f3e38f61047a91fceed32e7cfaf.

Yazar Hakkında :

Selenay Erva YALÇIN, 2020 yılında başladığı Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2024 yılında mezun oldu. 2023 yılının Aralık ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinin (AVİM) uygulamalı eğitim programını tamamladı. Ocak 2024 □□□ AVİM □□□ misafir araştırmacı olarak çalışmaya başlayan Yalçın, Mart 2025 itibariyle analist olarak görevine devam etmektedir. Halihazırda Hacettepe Üniversitesi Kamu Hukukunda yüksek lisansına devam eden Yalçın, AVİM □□□ soykırım hukuku ve Türk-Ermeni ilişkileri alanında çalışmalar yapmaktadır.

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Selenay Erva. 2026. "ERMENİSTAN'A YÖNELİK TİCARET KISITLAMALARI VE BARIŞ EKONOMİSİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 78. Temmuz 24. Erişim Ekim 30, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/ERMENISTAN-A-YONELIK-TICARET-KISITLAMALARI-VE-BARIS-EKONOMISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır